

Įsakymas netenka galios 2005-12-11:

Lietuvos Respublikos valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Įsakymas

Nr. [B1-658](#), 2005-12-05, Žin., 2005, Nr. 144-5271 (2005-12-10), i. k. 105110MISAK00B1-658

Dėl Gaišenių, patologinės medžiagos patologinio anatominio tyrimo ir dokumentų įforminimo tvarkos aprašo patvirtinimo

Suvestinė redakcija nuo 2002-03-23 iki 2005-12-10

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [14-542](#), i. k. 102110MISAK00000055

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBOS
DIREKTORIAUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL GYVŪNŲ LAVONŲ SKRODIMO IR DOKUMENTŲ ĮFORMINIMO TVARKOS
PATVIRTINIMO**

2002 m. sausio 28 d. Nr. 55
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymu (Žin., 1992, Nr. [2-15](#)),
t v i r t i n u Gyvūnų lavonų skrodimo ir dokumentų įforminimo tvarką.

DIREKTORIUS

KAZIMIERAS LUKAUSKAS

PATVIRTINTA

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos
direktorium 2002 m. sausio 28 d. įsakymu
Nr. 55

GYVŪNŲ LAVONŲ SKRODIMO IR DOKUMENTŲ ĮFORMINIMO TVARKA**I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Gyvūnų lavonų skrodimo ir dokumentų įforminimo tvarkos (toliau – tvarka) tikslas – užtikrinti nugaišusių ar nužudytų gyvūnų lavonų skrodimą ligos diagnozei ar mirties priežasčiai nustatyti ir teisingą dokumentų įforminimą.

2. Visų rūšių gyvūnų lavonai (toliau – lavonai) privalo būti skrodžiami ligos diagnozei ar mirties priežasčiai nustatyti, išskyrus atvejus, kai:

2.1. yra įtariamos pavojingos gyvūnams ir žmogui užkrečiamosios ligos: juodligė, pasiutligė, emfizeminis karbunkulas, piktybinis pabrinkimas, avių bradzotas, stabligė;

2.2. ligos diagnozė ar mirties priežastis nustatyta kitais tyrimo metodais;

2.3. yra pavojus išplatinti užkrečiamųjų ligų sukėlėją.

3. Nugaišusius gyvūnus gali skrosti valstybiniai ir privatūs veterinarijos gydytojai (toliau – veterinarijos gydytojai).

4. Gyvūno savininkas turi užtikrinti, kad nugaišęs gyvūnas būtų laiku išskrostant, o lavonas – saugiai sunaikintas.

5. Draudimo kompanijoms rekomenduojama kompensaciją už nugaišusį gyvūną gyvūno savininkui išmokėti tik pateikus Gyvūno lavono skrodimo aktą.

II. GYVŪNO SAVININKO IR VETERINARIJOS GYDYTOJO PAREIGOS

6. Nugaišus gyvūnui, savininkas privalo:

6.1. nedelsdamas pranešti veterinarijos gydytojui ir informuoti draudimo kompaniją (jei gyvūnas draustas);

6.2. suteikti veterinarijos gydytojui informaciją dėl galimų gyvūno ligos ar mirties priežasčių;

6.3. nustatyta tvarka apmokėti veterinarijos gydytojui už lavono skrodimą, Gyvūno lavono skrodimo akto surašymą ir transporto išlaidas;

6.4. pasirūpinti lavono sunaikinimu, apmokėti lavono transportavimo ir sunaikinimo išlaidas;

6.5. patvirtinti parašu, kad gavo Gyvūno lavono nukreipimą naikinti.

7. Veterinarijos gydytojas, atliekantis lavono skrodimą, privalo:

7.1. tinkamai atlikti lavono patologinį anatominį tyrimą;

7.2. užtikrinti teisingą ir bešališką diagnozės nustatymą;

7.3. diagnozei patikslinti paimti reikiamą patologinę medžiagą laboratoriniams tyrimams;

7.4. atlikęs lavono skrodimą, per 24 valandas surašyti Gyvūno lavono skrodimo aktą (toliau – aktas) (1 priedas); akto antrąjį egzempliorių atiduoti gyvūno savininkui ir trečiąjį egzempliorių – draudimo kompanijos atstovui;

7.5. surašyti Patologinės medžiagos mėginių siuntimą (toliau-siuntimas) (2 priedas), siuntimo vieną egzempliorių atiduoti gyvūnų savininkui, vieną egzempliorių- laboratorijai bei vieną egzempliorių pasilikti sau;

7.6. užpildyti Gyvūno lavono nukreipimą naikinti (toliau-nukreipimas) (3 priedas), jį pasirašyti, parašą patvirtinti spaudu, lydraščio originalą perduoti gyvūninių atliekų surinkimo punktui ar perdirbimo įmonei, originalo šaknelę – atitinkamai teritorinei valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai, kopiją – gyvūno savininkui;

7.7. užtikrinti saugų lavono sunaikinimą dėl užkrečiamųjų ligų.

8. Gyvūnui nepagydomai sergant, gavęs savininko raštišką sutikimą (4 priedas), privatus ar valstybinis veterinarijos gydytojas gali gyvūną nukreipti priverstinai paskersti ar humaniškai nužudyti.

9. Aktai perduodami teritorinei valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai ir joje saugomi ne mažiau kaip 2 metus.

10. Transportuojant lavoną į gyvūninių atliekų surinkimo punktą ar perdirbimo įmonę, ausų įsagus gyvūną skrodęs veterinarijos gydytojas ar gyvūno savininkas per mėnesį pristato į teritorinę valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą.

11. Užkasti lavoną gyvūnų kapinyne leidžia gyvūną skrodęs ar apžiūrėjęs veterinarijos gydytojas, kuris paima gyvūno ausų įsagus ir pristato į teritorinę valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą.

III. REIKALAVIMAI PATOLOGINIAM ANATOMINIAM GYVŪNO LAVONO TYRIMUI IR SKRODIMO AKTUI

12. Lavono apžiūros ir skrodimo duomenys registruojami akte. Tyrimo duomenys gali būti surašomi į aktą.

13. Aktas turi numerį. Aktų nauja numeracija pradedama nuo kalendorinių metų pradžios.

14. Aktas susideda iš įvadinės, aprašomosios ir specialiosios dalių.

15. Įvadinėje akto dalyje rašomi:

15.1. registracijos duomenys: gyvūno savininko vardas, pavardė ir gyvenamosios vietos adresas, lavoną skrodusio veterinarijos gydytojo vardas, pavardė ir gyvenamosios vietos adresas, gyvūno gaišimo arba nužudymo data, lavono skrodimo data ir vieta, skrodime dalyvavusio asmens vardas, pavardė, gyvenamosios vietos adresas, gyvūno rūšis, lytis, amžius, svoris, veislė, spalva, vardas, inventoriaus numeris;

15.2. klinikinė diagnozė;

Punkto pakeitimai:

Nr. [124](#), 2002-03-15, Žin., 2002, Nr. 30-1105 (2002-03-22), i. k. 102110MISAK00000124

15.3. anamnezės duomenys: gyvūno laikymo, naudojimo ir priežiūros sąlygos, susirgimo data, aplinkybės, ligos eiga ir klinikiniai požymiai, gydymo priemonės, kas gydė, epidemiologinių ir laboratorinių tyrimų duomenys.

Papildyta punktu:

Nr. [124](#), 2002-03-15, Žin., 2002, Nr. 30-1105 (2002-03-22), i. k. 102110MISAK00000124

16. Aprašomoji akto dalis susideda iš išorinės lavono apžiūros ir skrodimo duomenų:

16.1. išorinės lavono apžiūros metu nustatoma:

16.1.1. lavono tapatumas (gyvūno rūšis, amžius, veislė, lytis, spalva, svoris ir ypatingos žymės),

16.1.2. kūno sudėjimas, darna, įmitimas (išliesėjęs, vidutinio įmitimo, nutukęs),

16.1.3. lavoniniai pakitimai: lavono temperatūra, sustingimas (kūno dalių sustingimas arba nejudrumas, sustingimo arba nejudrumo laipsnis: sustingęs, nesustingęs, vos sustingęs, labai sustingęs), lavoninės dėmės (pobūdis, dydis, vieta, forma, spalva), lavono irimo (puvimo) požymiai,

16.1.4. natūralių kūno angų apžiūros duomenys:

lūpų pažeidimų pobūdis,

burnos gleivinės spalva, drėgnumas, blizgesys, ištakos, pažeidimų pobūdis,

liežuvio padėtis, spalva, dydis, forma, konsistencija,

dantų skaičius, spalva, nusitrynimo pobūdis, pažeidimų pobūdis,

nosies ertmės gleivinės spalva, drėgnumas, ištakos, pažeidimų pobūdis,

akių gleivinės spalva, drėgnumas, ištakos, pažeidimų pobūdis,

ragenos skaidrumas ir drėgnumas, akių obuolio būklė ir pažeidimų pobūdis,

akių vokų būklė, pažeidimų pobūdis,

ausų kriauklių ir išorinių landų būklė, pažeidimų pobūdis,

išangės (paukščiams – kloakos) gleivinės spalva, turinys, pažeidimų pobūdis, makšties prieangio gleivinės spalva, ištakos, pažeidimų pobūdis, lytinės varpos, apyvarpės ir kapšelio būklė, pažeidimų pobūdis, odos spalva, storis, elastingumas, kvapas, vientisumas, pažeidimų pobūdis, plaukuotumas, plaukų, šerių, plunksnų blizgesys, švarumas, tvirtumas, raginių darinių: ragų, nagų, kanopų – dydis, forma, pažeidimų pobūdis;

16.2. skrodimo duomenų dalyje aprašomi organų ir audinių spalvos, formos, dydžio, konsistencijos, topografinės padėties ir vaizdo pjūvyje pakitimai, ertminių organų gleivinės, sienelių storio, turinio sudėties, spalvos, konsistencijos, kvapo, pH, prisipildymo turiniu pakitimai:

- 16.2.1. poodinių audinių,
- 16.2.2. skeleto raumenų,
- 16.2.3. paviršinių limfinių mazgų (pažandinių, antryklinių, paviršinių kaklo, kelio klosties, kirkšnies, pieno liaukų ir kitų),
- 16.2.4. kaulų, sąnarių, sausgyslių ir bursų,
- 16.2.5. galvos sinusų (kaktos, žandikaulio), oro maišų,
- 16.2.6. kaulų čiulpų,
- 16.2.7. pieno liaukų,
- 16.2.8. pilvaplėvės (pilvo ertmės turinio),
- 16.2.9. taukinės,
- 16.2.10. diafragmos,
- 16.2.11. krūtinplėvės (krūtinės ertmės turinio),
- 16.2.12. širdiplėvės (jos turinio),
- 16.2.13. širdies (epikardo, miokardo, endokardo, vožtuvų ir didžiųjų kraujagyslių),
- 16.2.14. kraujagyslių (intimos spalvos, vientisumo, elastingumo),
- 16.2.16. kraujo krešėjimo (kraujo spalvos, sukresėjimo laipsnio, kraujo krešulių spalvos, konsistencijos);
- 16.2.17. kvėpavimo organų: nosies ertmės, nosies pertvaros, kriauklių, sinusų, trachėjos, bronchų, plaučių (oro maišų paukščiams),
- 16.2.18. virškinimo organų: ryklės, stemplės, skrandžio (atrajotojų prieskrandžių, paukščių liaukinio ir raumeninio skrandžių), žarnų (plonųjų žarnų – dvylikapirštės, tuščiosios, klubinės, storųjų žarnų – aklosios, gaubiančiosios ir tiesiosios), žarnų pasaito ir pasaito limfinių mazgų, kepenų, tulžies pūslės ir tulžies takų, kasos,
- 16.2.19. šlapimo išskyrimo organų: inkstų, šlapimtakio, šlapimo pūslės ir šlapimkanalio,
- 16.2.20. moteriškų lyties organų: kiaušidžių ir kiaušlatakų, gimdos ir gimdos kaklelio, makštų,
- 16.2.21. vyriškų lyties organų: sėklidžių ir prielipų, pridėtinų liaukų (priešinės, pūslelinių ir kuperio),
- 16.2.22. galvos smegenų ir jų dangalų,
- 16.2.23. stuburo smegenų ir jų dangalų,
- 16.2.24. endokrininės sistemos organų: hipofizio ir epifizio, skydliaukės, paraskydinų liaukų, antinksčių,
- 16.2.25. imuninės sistemos organų: blužnies, užkrūčio liaukos, organų ir kitų vidaus limfinių mazgų, migdolinių liaukų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [124](#), 2002-03-15, Žin., 2002, Nr. 30-1105 (2002-03-22), i. k. 102110MISAK00000124

17. Specialiojoje akto dalyje rašomi patologiniai anatomiciniai pakitimai, mėginių tyrimo duomenys, patologinė anatomicinė diagnozė, rekomendacijos ir lavono sunaikinimo būdas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [124](#), 2002-03-15, Žin., 2002, Nr. 30-1105 (2002-03-22), i. k. 102110MISAK00000124

18. Patologiniai anatominiai pakitimai arba procesai, nustatyti audiniuose ir organuose, rašomi jų patogenezinės svarbos gyvūno gaišimui arba susirgimui tvarka. Pirmiausiai rašomi pakitimai, būdingi pagrindiniam susirgimui, po to – komplikacijoms ir gretutiniams susirgimams.

19. Mėginių laboratorinių tyrimų (histologinio, bakteriologinio, biocheminio, toksikologinio, biologinio, parazitologinio ir kiti) registracijos duomenys į aktą įrašomi juos atlikus. Tyrimų rezultatai pridedami prie akto.

20. Patologinė anatominė diagnozė nustatoma atlikus patologinių anatominių pakitimų, anamnezės ir klinikinio tyrimo duomenų, epidemiologinių ir laboratorinių tyrimų rezultatų analizę. Ji turi aiškiai ir tiksliai nurodyti mirties arba susirgimo priežastį. Pagrindinis susirgimas – tai susirgimas, sukėlęs gyvūno mirtį. Patologinė anatominė diagnozė gali atitikti pagrindinės ligos pavadinimą arba pagrindinį pataloginį anatominį pakitimą. Gyvūnui nugaišus dėl komplikacijos, nurodomas pagrindinis susirgimas, pataloginis procesas ir mirtį sukėlusį komplikaciją. Susirgimą, dėl kurio nugaišo gyvūnas, reikia laikyti pagrindine liga, o kitus susirgimus reikia laikyti gretutinėmis ligomis. Gali būti nustatomi (įrašomi į aktą) du lygiaverčiai susirgimai, kurie galėjo būti mirties priežastimi.

21. Rekomendacijos skiriamos gyvūno savininkui. Jose nurodomos neatidėliotinos priemonės, kurių turi imtis gyvūnų savininkas, kad sumažintų gyvūnų sergamumą ir gaištamumą, ir ilgalaikės priemonės, kurios gali apsaugoti gyvūnus nuo pasikartojančių susirgimų.

22. Aktą pasirašo veterinarijos gydytojas ir skrodime dalyvavę asmenys.

Punkto pakeitimai:

Nr. [124](#), 2002-03-15, Žin., 2002, Nr. 30-1105 (2002-03-22), i. k. 102110MISAK00000124

Gyvūnų lavonų skrodimo
ir įforminimo tvarkos
1 priedas

(Įstaigos, įmonės pavadinimas, įmonės kodas)

GYVŪNO LAVONO SKRODIMO AKTAS

_____ Nr. _____

(Data)

_____ (Vieta)

I. ĮVADINĖ DALIS

Savininkas ir jo adresas: _____

Siuntėjas, jo adresas: _____

Gaišimo ar nužudymo data: _____

Skrodimo data: _____

Skrodimo vieta: _____

Skrodė: _____

Skrodžiant dalyvavo: _____

Rūšis, lytis, veislė: _____

Spalva, svoris, amžius: _____

Anamnezės duomenys: _____

Klinikinė diagnozė: _____

II. APRAŠOMOJI DALIS

Lavono tapatumo duomenys: _____

Kūno sudėjimas ir darna: _____

Lavoniniai pakitimai: _____

Natūralių kūno angų apžiūros duomenys: _____

Išorinių vyriškų lyties organų apžiūros duomenys: _____

Odos, plaukų ir raginių darinių pokyčiai: _____

Poodiniai audiniai: _____

Skeleto raumenys: _____

Paviršiniai limfiniai mazgai: _____

Kaulai, sąnariai, sausgyslės, bursos: _____

Galvos sinusai: _____

Kaulų čiulpai: _____

Pieno liaukos: _____

Pilvaplėvė ir pilvo ertmė: _____

Taukinė: _____

Diafragma: _____

Pleura ir krūtinės ląsta: _____
 Širdis: _____
 Kraujagyslės: _____
 Kraujas: _____
 Nosies ertmė, pertvara, kriauklės, sinusai: _____

 Trachėja, bronchai: _____

 Plaučiai (oro maišai): _____

 Ryklė: _____
 Stemplė: _____
 Skrandis ar prieskrandžiai: _____

 Plonosios žarnos: _____

 Storosios žarnos: _____

 Žarnų pasaito limfiniai mazgai: _____
 Kepenys, tulžies pūslė ir tulžies takai: _____

 Kasa: _____
 Inkstai: _____
 Šlapimtakiai, šlapimo pūslė ir šlapimkanalis: _____
 Kiaušidės ir kiaušlatakiai: _____
 Gimda ir gimdos kaklelis: _____
 Makštis: _____
 Sėklidės ir prielipai: _____
 Pridėtinės liaukos: _____
 Galvos smegenys ir dangalai: _____
 Stuburo smegenys ir dangalai: _____
 Blužnis: _____
 Užkrūčio liauka: _____
 Migdolinės liaukos: _____

III. SPECIALIOJI DALIS

Patologiniai anatominiai pakitimai: _____

 Mėginių tyrimo duomenys: _____

 Patologinė anatominė diagnozė (nozologinė ar morfologinė): _____

 Lavono sunaikinimo būdas: _____
 Rekomendacijos: _____

 Veterinarijos gydytojas _____

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

DALYVAVO

(Pareigos)

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

(Pareigos)

(Parašas)

(Vardas, pavardė)*Priedo pakeitimai:**Nr. [124](#), 2002-03-15, Žin., 2002, Nr. 30-1105 (2002-03-22), i. k. 102110MISAK00000124*

Gyvūnų lavonų skrodimo
ir dokumentų įforminimo tvarkos
2 priedas

(Įstaigos, įmonės pavadinimas, įmonės kodas)

PATOLOGINĖS MEDŽIAGOS MĖGINIŲ SIUNTIMAS

Nr. _____
(Data)

(Vieta)

Gyvūno savininko vardas, pavardė, adresas, telefonas, faksas: _____

Ūkio registracijos Nr.: _____

Anamnezės duomenys: _____

Klinikinė diagnozė: _____

Patologiniai anatomiciniai pakitimai: _____

Laboratorinių tyrimų rezultatai: _____

Mėginių paėmimo data: _____

Mėginių išsiuntimo tyrimui data: _____

Mėginių konservavimo, įpakavimo ir pristatymo sąlygos: _____

Mėginiai siunčiami tyrimui į (nurodyti laboratorijos pavadinimą ir adresą): _____

Mėginius prašoma tirti (nurodyti tyrimų paskirtį ir galimus tyrimo metodus): _____

Už mėginių tyrimus apmoka (nurodyti fizinio asmens vardą, pavardę, adresą arba juridinio subjekto pavadinimą, adresą ir mokėjimo rekvizitus): _____

(Nukreipusio mėginius
asmens pareigos)

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

PRIĖMIAU

(Laboratorijos darbuotojo pareigos)

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

Gyvūnų lavonų skrodimo
ir dokumentų įforminimo tvarkos
3 priedas

(Įstaigos, įmonės pavadinimas, įmonės kodas)

GYVŪNO LAVONO NUKREIPIMAS NAIKINTI

(Data) Nr. _____

(Vieta)

Rūšis _____, lytis _____
Veislė _____, amžius _____, spalva _____,
inv. Nr. _____
Savininkas _____
Savininko gyvenamoji vieta: _____
Gyvūno gaišimo ar nužudymo data: _____
Gyvūno skrodimo data: _____
Skrodžiusio veterinarijos gydytojo vardas, pavardė: _____
Skrodimo akto data ir numeris: _____
Klinikinė diagnozė: _____
Mirties priežastis: _____
Veterinarijos gydytojo išvada dėl gyvūno lavono sunaikinimo (įrašyti): _____

(Sudeginti vietoje, užkasti vietoje giliai žemėje, į utilizacijos įmonę, į gyvūnų kapinyną, žvėrimis šerti, nurodant savininką ir adresą)

Veterinarijos gydytojas _____
A. V. _____ (Parašas) _____ (Vardas, pavardė)

GAVAU _____

(Pareigos) _____ (Parašas) _____ (Vardas, pavardė)

(Įstaigos, įmonės pavadinimas, įmonės kodas)

GYVŪNO LAVONO NUKREIPIMAS NAIKINTI

(Data) Nr. _____

(Vieta)

Rūšis _____, lytis _____
Veislė _____, amžius _____, spalva _____,
inv. Nr. _____
Savininkas _____
Savininko gyvenamoji vieta: _____
Gyvūno gaišimo ar nužudymo data: _____

Gyvūno skrodimo data: _____

Skrodžiusio veterinarijos gydytojo vardas, pavardė: _____

Skrodimo akto data ir numeris: _____

Klinikinė diagnozė: _____

Mirties priežastis: _____

Veterinarijos gydytojo išvada dėl gyvūno lavono sunaikinimo (įrašyti): _____

(Sudeginti vietoje, užkasti vietoje giliai žemėje, į utilizacijos įmonę, į gyvūnų kapinyną, žvėrimis šerti, nurodant savininką ir adresą)

Veterinarijos gydytojas

A. V.

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

GAVAU

(Pareigos)

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

***Šaknelė pristatoma į teritorinę valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą

Gyvūnų lavonų skrodimo
ir dokumentų įforminimo tvarkos
4 priedas

(Savininko vardas, pavardė, gyvenamoji vieta)

**SUTIKIMAS PRIVERSTINAI PASKERSTI AR HUMANIŠKAI
NUŽUDYTI GYVŪNĄ**

(Data)

(Vieta)

Aš, _____, sutinku, kad man priklausantis gyvūnas:
(Vardas, pavardė)

rūšis _____, lytis _____,
veislė _____, amžius _____, spalva _____,
inv. Nr. _____ -

būtų priverstinai paskerstas/humaniškai nužudytas (nereikalingą išbraukti)

Gyvūno savininkas

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

SUSIPAŽINAU

Veterinarijos gydytojas

A. V.

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

200 – –

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Įsakymas
Nr. [124](#), 2002-03-15, Žin., 2002, Nr. 30-1105 (2002-03-22), i. k. 102110MISAK00000124
Dėl Gyvūnų lavonų skrodimo ir dokumentų įforminimo tvarkos dalinio pakeitimo